

การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ*
DEVELOPMENT OF MANAGEMENT MODEL FOR PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICES ACCORDING TO PUBLIC
SECTOR MANAGEMENT QUALITY AWARD (PMQA)

สันติ แสงระวี

Santi Sangrawee

วีระยุทธ ชาทะกาญจน์

Werayut Chatakan

จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ

Chumrurn Chuchoysuwarn

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: santi_sangrawee@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการฯ และ 3) ตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 125 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารภาครัฐ จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 จำนวน 3 คน นักบริหารการศึกษาระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 คน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการ จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้สถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNImodified)

* Received 5 July 2019; Revised 18 September 2019; Accepted 20 September 2019

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวด พบว่า หมวดที่ 1 การนำองค์การ และหมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.05 เท่ากัน) รองลงมาคือ หมวดที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ (ค่าเฉลี่ย 4.00) และหมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.89) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวด พบว่า หมวดที่ 1 การนำองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) รองลงมาคือ หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และหมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.61 เท่ากัน) และหมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 4.57) ผลสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ค่าเฉลี่ยความต้องการการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้ง 7 หมวด และผลการทดสอบค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}) พบว่า หมวดที่ 6 หมวดการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการได้ค่า PNI_{modified} สูงสุด (เท่ากับ 0.26) รองลงมาคือ หมวดที่ 4 หมวดการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้ค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.17 และหมวดที่ 2 หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ได้ค่า PNI_{modified} ต่ำสุด เท่ากับ 0.13

2. รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วยขั้นตอนในการบริหารจัดการตามแนวคิดทฤษฎีระบบเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1. ปัจจัยนำเข้า (Input) 2. กระบวนการ (Process) 3. ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) พร้อมกับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ของรูปแบบ ซึ่งปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วยบุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การ กระบวนการ (Process) ประกอบด้วยการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่ 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การจัดการกระบวนการ 7) ผลการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ผลผลิต (Output) คือ ประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ (Outcome) คือ คุณภาพของการ

บริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานในรอบปีต่อ ๆ ไป

3. รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติ
คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารจัดการ, เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

Abstract

The purposes of this research were 1) to analyze the present condition and needs for management of Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award; 2) to develop a management model accordingly; and 3) to test and evaluate the management model. The subjects of the study were 125 directors of Primary Educational Service Area Offices, 3 experts in educational management, and 9 experts in public sector management consisting of 3 academicians with expertise or work concerning public sector management during 2013 – 2015, 3 high-level education administrators of the Ministry of Education, and 3 directors of Primary Educational Service Area Offices who were successful in administration. Data were analyzed using mean, standard deviation, content analysis, and modified priority needs index (PNI_{modified}).

The study results revealed as follows:

1. The present overall condition of the management of Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award in all 7 categories was at a high level. When considered by category, it was found that Category 1 Leadership, and Category 2 Strategic Planning had the same highest means (mean = 4.05.), followed by Category 7 Results of Implementation (mean = 4.00), and Category 6 Process Management with the lowest mean (mean = 3.89). Regarding the overall need for management of Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award in all the seven categories, it was at the highest level. When considered by category, it was found that Category 1 Leadership had at the highest mean (mean = 4.63), followed by Category 2 Strategic Planning, and Category 4 Measurement, Analysis, and Knowledge Management with the same mean (mean = 4.61), and Category 6 Process Management with the lowest mean

(mean = 4.57). For the study results concerning the present condition and the needs for management of Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award, it was found that the means for the needs for management of Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award were higher than those for the present condition of the management of Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award in all the seven categories. The results of the test of the modified priority needs (PNI_{modified}) revealed that Category 6 Process Management had the highest PNI_{modified} value (0.26), followed by Category 4 Measurement, Analysis, and Knowledge Management ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$), and Category 2 Strategic Planning with the lowest PNI_{modified} value (0.13).

2. The management model for Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award consisted of three stages according to the systems theory: 1. Input, 2. Process, and 3. Output, outcome and feedback. Input consisted of man, money, materials, management, and motivations which were the starting point and important mechanisms of the organization. Process consisted of public sector management quality award which comprised 1) leadership, 2) strategic planning, 3) stakeholders, 4) measurement, analysis, and knowledge management, 5) human resources management, 6) process management, and 7) results of implementing Ministry of Education policies and strategies. Output consisted of effectiveness and outcome which were quality of management of Primary Educational Service Area Offices with feedback as data and information for organizational quality development in the following years

3. The management model for Primary Educational Service Area Offices according to public sector management quality award was found to be suitable and feasible for implementation.

Keywords: Model, Management, Public Sector Management Quality Award

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งในระดับประเทศและสังคมโลกนำไปสู่การปรับตัวขององค์กรต่าง ๆ การตอบรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการภาครัฐก็เช่นเดียวกันได้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การปฏิรูประบบราชการ การสร้างยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการบริหารจัดการทั้งด้านระบบโครงสร้างองค์กรและบุคลากรภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มาจากความจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมทางการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้ภาครัฐสามารถบริการประชาชนอย่างมีความรับผิดชอบต่อประชาชนได้และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและทั่วถึง (ชไมพร เทือกสุบรรณ, 2553)

ในหลายประเทศได้มีการนำระบบคุณภาพการบริหารจัดการมาใช้ ทั้งในองค์กรภาครัฐและเอกชน ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบโดยให้นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มาใช้ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อเป็นเครื่องมือผลักดันให้การพัฒนาระบบราชการมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทำให้การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐกลายมาเป็นเป้าหมายสำคัญของระบบราชการไทยที่ต้องการให้หน่วยงานในภาครัฐมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานสากล (อรวลัญช์ ณรงค์เดชา, 2554)

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้สืบเนื่องมาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546-2550) ได้กำหนดให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงานเพื่อยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานราชการให้อยู่ในระดับสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลโดยกำหนดเป้าหมายให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถือเป็นส่วนราชการที่สำคัญตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศึกษาดิจิทัล พ.ศ. 2546 ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง เป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชนว่าการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบจะบรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความน่าเชื่อถือ ศรัทธา คุ้มค่าต่อต้นทุนผลผลิตและผลลัพธ์และมีการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ จากนโยบายที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กระจายอำนาจการบริหารจัดการ ด้านบริหารงานวิชาการการบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ด้วยเจตนารมณ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีทรัพยากรเพียงพอแก่การจัดการศึกษาทั่วถึงและมีคุณภาพ ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

อย่างไรก็ตามจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษา ในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่า ผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่งยังไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกันและมีแนวโน้มที่จะแตกต่างกันมากขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน ต้องพัฒนาเป็นองค์กรทางสังคม เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งคุณภาพ การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางโดยมุ่งความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากขึ้น ภายใต้หลักการพื้นฐานของแนวทางกระจายอำนาจ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษา ต้องใช้ศักยภาพความเป็นผู้นำ ทักษะทางการบริหาร บทบาทเชิงการบริหารปฏิบัติงานในหน้าที่บริหาร นำองค์กรไปสู่ความก้าวหน้า ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความคาดหวังของการปฏิรูปการศึกษา โดยต้องมีรูปแบบหรือนวัตกรรมทางการบริหารที่มีประสิทธิผลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารการจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สมหมาย เทียนสมใจ, 2556)

ในปีการศึกษา 2553 ได้มีการกำหนดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วิทยาลัยการศึกษาระดับปทุมวัน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา รับผิดชอบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สภาพปัญหาด้านผลการปฏิบัติงานยังไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งอดีตเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามมาตรฐานที่ภาครัฐกำหนด และเป็นนวัตกรรมทางการบริหารนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาของพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ
3. เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Approach) มีขั้นตอนในการดำเนินวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานมีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยแบ่งขอบเขตด้านประชากรตามรูปแบบการวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 125 คน จากประชากรทั้งหมด 183 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน โดยนำประชากรมาแบ่งเป็นกลุ่มรายภาค ได้แก่ ภาคเหนือ กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออก ตะวันตกและใต้ แล้วเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากจากแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนประชากร

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2.1 ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษาและมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) ตามหลักการเลือกผู้ให้ข้อมูลที่ดีของ Patton ที่กล่าวว่าผู้ให้ข้อมูลต้องมีคุณสมบัติที่ประกอบไปด้วย เป็นคนที่รู้เรื่องนั้นจริง ๆ เป็นคนที่ยังอยู่ในวงการ สามารถให้เวลากับการสัมภาษณ์ได้อย่างเพียงพอ

1.2.2 ผู้ร่วมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารภาครัฐ จำนวน 9 คน ประกอบไปด้วย นักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 จำนวน 3 คน นักบริหารการศึกษาระดับสูงในกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการ จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) ตามหลักการเลือกผู้ให้ข้อมูลที่ดีของ Patton ที่กล่าวว่าผู้ให้ข้อมูลต้องมีคุณสมบัติที่ประกอบไปด้วย เป็นคนที่รู้เรื่องนั้นจริง ๆ เป็นคนที่ยังอยู่ในวงการ สามารถให้เวลากับการสัมมนาได้อย่างเพียงพอ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 7 หมวด ได้แก่ หมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล หมวด 6 การจัดกระบวนการ และหมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Protocol)
3. แบบบันทึกสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

1.2 สร้างแบบสอบถามโดยการเขียนข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐทั้ง 7 หมวด

1.3 หากคุณภาพของเครื่องมือโดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผลปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .67 ขึ้นไป (ประสพชัย พสุนนท์, 2558)

1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับไปทดลองใช้ (Try out) กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 เขตพื้นที่การศึกษา แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .991

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Protocol) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาพิจารณาเป็นข้อคำถามปลายเปิดตามโครงสร้างของเกณฑ์ทั้ง 7 หมวดเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

2.2 แบบบันทึกสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามและผลการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์และสร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามพร้อมด้วยแบบสอบถามทางไปรษณีย์รวมทั้งดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษาและมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ดำเนินการร่างรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารภาครัฐ จำนวน 9 คน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติ ให้ความเห็นในแต่ละประเด็นรวมถึงนำเสนอแนวคิด พร้อมทั้งหาข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการนำผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นที่ได้จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเทคนิค Priority Needs Index แบบปรับปรุง สถิติที่ใช้ คือ PNI Modified ตามสูตรการหาค่า $PNI\ Modified = (I-D)/D$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยนำเทปบันทึกเสียงมาถอดความโดยละเอียด ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การร่างรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (เบญจมา ยอดดำเนิน แอ้ตติง และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ดำเนินการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมและ

ความเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติ และสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยทำการปรับปรุงร่างรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐจากประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวด พบว่า หมวดที่ 1 การนำองค์การ และหมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.05 เท่ากัน) รองลงมาคือ หมวดที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ (ค่าเฉลี่ย 4.00) และหมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.89) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายหมวด พบว่า หมวดที่ 1 การนำองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) รองลงมาคือ หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และหมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.61) และหมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 4.57) ผลสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ค่าเฉลี่ยความต้องการการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้ง 7 หมวด และผลการทดสอบค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{modified}$) พบว่า หมวดที่ 6 หมวดการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ได้ค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด (เท่ากับ 0.26) รองลงมาคือ หมวดที่ 4 หมวดการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.17 และหมวดที่ 2 หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ได้ค่า $PNI_{modified}$ ต่ำสุด เท่ากับ 0.13

2. รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วยขั้นตอนในการบริหารจัดการตามแนวคิดทฤษฎีระบบ 3 ขั้นตอน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) พร้อมกับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ของรูปแบบ ซึ่งปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย

บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การ กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่ 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การจัดการกระบวนการ 7) ผลการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติผลผลิต (Output) คือ ประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ (Outcome) คือ คุณภาพของการบริหารจัดการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานในรอบปีต่อ ๆ ไป

3. รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติ

อภิปรายผล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผล เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมาก ผลวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยมองว่าในสภาพปัจจุบันผู้บริหารองค์การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นให้การนำส่วนราชการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มะยม โพธิสุวรรณ ที่พบว่า ความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหาร สำนักงาน ก.ค.ศ. ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มะยม โพธิสุวรรณ, 2556) และยังสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ธนชญ รอดรักษา ที่พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เทศบาลสมุทรสาคร ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวด พบว่า อยู่ในระดับมากทุกหมวด หมวดที่ 1 การนำองค์การ และหมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลวิจัยที่ได้ผู้วิจัยมองว่า ผู้บริหารองค์การมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการนำองค์การควบคู่กับการมุ่งเน้นที่ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ในการนำการกำหนดทิศทาง (ธนชญ รอดรักษา, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณศรี แวงงาม ศึกษา เรื่อง เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ (PMQA) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรตามทัศนะของบุคลากร (วรณศรี แวงงาม, 2555) ที่พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำองค์การ อยู่ในระดับมากและมากที่สุดหัวข้อผู้บริหารมีการมอบอำนาจเพื่อให้เกิดการทำงานของทีมงาน และบุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด หัวข้อวิทยาลัยมีการจัดการแผนปฏิบัติการที่มุ่งเน้นให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจ

รองลงมาคือ หมวดที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ ที่พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์การดำเนินการ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด หัวข้อ วิทยาลัยได้มีการสรุปผลการปฏิบัติงานด้านประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และหมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกระบวนการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด หัวข้อ วิทยาลัยมีการกำหนดกระบวนการสร้างคุณค่าที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ข้อค้นพบตลอดจนถึงผลงานวิจัยมองเห็นถึงความสามารถที่ผู้บริหารของหน่วยงานจะได้พัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศต่อไป เมื่อพิจารณาถึงความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมากที่สุด ผลวิจัยที่ได้ผู้วิจัยมองว่าผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการจัดการภาครัฐที่จะนำมาใช้ นำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นไปตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณศรี แวงงาม ศึกษา เรื่อง เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ (PMQA) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรตามทัศนะของบุคลากรที่พบว่า ทัศนะของบุคลากรส่วนใหญ่ที่มีต่อเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทั้ง 7 หมวด (วรณศรี แวงงาม, 2555) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จำเริญ รัตนบุรี พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์ PMQA โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายหมวด พบว่า ทุกหมวดอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบและผลงานวิจัยที่สอดคล้องกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดถึงสามารถประยุกต์ใช้กับบริบทของหน่วยราชการไทย เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรภาครัฐที่เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงต่อไปและเมื่อเมื่อพิจารณาเป็น รายหมวด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกหมวด หมวดที่ 1 การนำองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และหมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลวิจัยที่ได้ผู้วิจัยมองว่าเมื่อถึงยุคแห่งการปฏิรูประบบการศึกษาไทย จึงเป็นความต้องการจำเป็นที่หน่วยงานทางการศึกษาต้องมีการพัฒนา ต้องมีการเทียบเคียงการบริหารจัดการและมุ่งหวังที่จะพัฒนาสมรรถนะการดำเนินงานให้สูงขึ้น (จำเริญ รัตนบุรี, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุดารัตน์ เลศงาม ที่พบว่า ระดับความรู้ของบุคลากร (ศึกษาเฉพาะกรณี) จังหวัดสมุทรสงคราม เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก (สุดารัตน์ เลศงาม, 2553) และสอดคล้องกับ ชัยยุทธ์ เหลืองบุศราคัม ที่พบว่า การประเมินความพึงพอใจของข้าราชการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปี 2552 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการของ

ข้าราชการในการปฏิบัติงานจะส่งผลให้ผู้บริหารหน่วยงานนำพองค์กรไปในทิศทางที่เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงอย่างแน่นอน ซึ่งผลสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ค่าเฉลี่ยความต้องการการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้ง 7 หมวด และผลการทดสอบค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{modified}$) พบว่า หมวดที่ 6 หมวดการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ได้ค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด รองลงมาคือ หมวดที่ 4 หมวดการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และหมวดที่ 2 หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ได้ค่า $PNI_{modified}$ ต่ำสุด ผลวิจัยที่ได้ผู้วิจัยมองว่า ผู้บริหาร ตลอดจนถึงบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีผลการดำเนินงานในสภาพปัจจุบันทุกหมวด อยู่ในระดับมาก ขณะที่ความต้องการ ทุกหมวดอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อดูผลการทดสอบค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{modified}$) พบว่า หมวดที่ 6 หมวดการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ได้ค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด รองลงมาคือ หมวดที่ 4 หมวดการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และหมวดที่ 2 หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ได้ค่า $PNI_{modified}$ ต่ำสุด (ชัยยุทธ์ เหลืองบุศราคม, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณศรี แวงงาม ศึกษา เรื่อง เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ (PMQA) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรตามทัศนะของบุคลากร ที่พบว่า ทัศนะของบุคลากรส่วนใหญ่ที่มีต่อเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทั้ง 7 หมวด ซึ่งจากข้อค้นพบดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ที่หน่วยงานราชการไทย ใช้เป็นแนวทางพัฒนารูปแบบ ประยุกต์ใช้ดำเนินงานต่อไป (วรณศรี แวงงาม, 2555)

2. จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วยขั้นตอนในการบริหารจัดการตามแนวคิดทฤษฎีระบบ 3 ขั้นตอน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) พร้อมกับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ของรูปแบบ โดยปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กร กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล

6) การจัดการกระบวนการ 7) ผลการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ผลผลิต (Output) คือ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผลลัพธ์ (Outcome) คือ คุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานในรอบปีต่อ ๆ ไป ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ผู้วิจัยมองว่ารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีฐานคิดจากทฤษฎีระบบและความต้องการจำเป็นของหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง การพัฒนาการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐย่อม่าจะมีความถูกต้องและแม่นยำครอบคลุมในทุกองค์ประกอบขององค์กร นำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการที่เอื้อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่จำเป็นต้องบริหารจัดการภายใต้เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lunenburg และ Ornstein (2008) ที่มีความเห็นไปในทำนองเดียวกันว่า แนวคิดหนึ่งที่เป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจองค์กร คือ แนวคิดที่มององค์กรเป็นกระบวนการเชิงระบบ โดยเฉพาะระบบเปิดเนื่องจากมิติการดำเนินงานของโรงเรียนสามารถจัดได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งการใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด (Open-Systems Framework) ในการวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กรจะช่วยให้สามารถวินิจฉัยปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น (Lunenburg Fred C. and Ornstein Allan C., 2008) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ ที่ว่าผู้บริหารที่ใช้วิธีการเชิงระบบในการวัดประสิทธิผลขององค์กรมักจะช่วยให้เกิดผลดีคือจะช่วยให้ผู้บริหารไม่มองแคบ ๆ และสั้น ๆ โดยดูเฉพาะทางที่ปรากฏออกมาเฉพาะหน้าในช่วงสั้นเท่านั้นแต่จะช่วยให้ผู้บริหารมองกว้างและคิดยาวออกไปและตัดสินใจ เพื่อความมั่นคงและความอยู่รอดขององค์กรในระยะยาวมากกว่าหวังผลในระยะสั้นเท่านั้น นอกจากนี้วิธีการเชิงระบบยังมีส่วนช่วยขยายขอบเขตการวิเคราะห์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ให้กับผู้บริหารที่จะสามารถเห็นถึงกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน ท้ายที่สุด วิธีการเชิงระบบยังเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับงานบริหารด้านต่าง ๆ ที่ซึ่งผลงานวัดได้ยาก การวัดส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบจึงนับว่าเป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดการวัดผลโดยทางอ้อมได้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2541) นอกจากนี้รูปแบบที่เป็นผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับกับรูปแบบการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรจากการศึกษาของของสิทธิชัย เจริญพิพัฒพงษ์ ที่พบว่า ระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามแนวการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นโยบาย งบประมาณ ระบบการคัดเลือกนักเรียน และ

สภาพแวดล้อมภายใน 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารและจัดการศึกษา การจัดการองค์การ การพัฒนา หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผล การจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน การสนับสนุนจากชุมชน และการร่วมมือกันระหว่างบ้านกับสถานศึกษา 3) องค์ประกอบด้านปัจจัยส่งออก ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้รับบริการ 4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ได้แก่ การประเมินองค์การ และข้อมูลจากการควบคุมดูแล และการประเมินผล 5) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของระบบ ได้แก่ นโยบายของชาติ และสภาพของชุมชน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี (สิทธิชัย เจริญพิพัฒพงษ์, 2552) และยังพบว่าสอดคล้องกับรูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กจากการศึกษาของนครชัย ชาญอุไร ที่พบว่ารูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีลักษณะเป็นเชิงระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและ ผลลัพธ์ โดยด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และ 2) บริบทเบื้องต้น (1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน (2) กฎ ระเบียบ นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล กระทรวง สพฐ. สพท. และ โรงเรียน และ (3) ศึกษารายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 1) การประชุมวินิจฉัยสภาพการณ์เบื้องต้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียน 2) ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานและข้อเสนอแนะของ สมศ. 3) ดำเนินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการปฏิบัติการจากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและรายงานผลการดำเนินโครงการ 4) ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสถานศึกษา 5) นำผลที่ได้ จากการประเมินไปพัฒนาต่อไปและ 6) โรงเรียนจัดทำ SAR เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนต่อไปผู้ปกครองและชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สมศ. ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ โรงเรียนได้รับการรับรองคุณภาพจาก สมศ. และมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (นครชัย ชาญอุไร, 2554)

3. จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการพัฒนารูปแบบในครั้งนี้มีกระบวนการและวิธีการในการพัฒนาตามหลักการของการพัฒนารูปแบบที่ดีและใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐไปใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเป็นฐานในการยกร่างรูปแบบ ดังนั้นข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการยกร่างรูปแบบจึงค่อนข้างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพราะผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์

คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเชิด ชำนิศาสตร์ กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปการพัฒนาารูปแบบจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (Intensive Knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน (บุญเชิด ชำนิศาสตร์, 2556) และสอดคล้องกับแนวคิดของเรขา ศรีวิชัย ที่กล่าวไว้ว่า การสร้างรูปแบบ (Model) ไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าควรทำอย่างไรแต่โดยทั่วไปจะต้องเริ่มต้นจากการหาองค์ความรู้ (Intensive Knowledge) ที่เกี่ยวกับรูปแบบที่ต้องการสร้าง (เรขา ศรีวิชัย, 2554) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Steiner ที่กล่าวว่า สำหรับการพัฒนารูปแบบนั้น ผู้วิจัยจะต้องศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการสร้างรูปแบบนำเอาข้อมูลที่เกิดกับมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ กำหนดโครงสร้างและข้อเสนอของรูปแบบอย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่ผลสรุปเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มุ่งหวังของการวิจัย มีการทดสอบ และปรับปรุงรูปแบบก่อนนำรูปแบบไปใช้งานจริงและมีการประเมินผลหลังจากการนำรูปแบบไปใช้งานจริง (Steiner, L., 1988) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves ที่กล่าวว่า การสร้างรูปแบบจะต้องศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน การระบุปัญหาความต้องการและความจำเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดหลักการองค์ประกอบและการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา และตามด้วยการสร้างแบบร่างหรือรูปแบบเบื้องต้นหรือการนำเสนอทางเลือก รวมถึงการตรวจสอบหรือการประเมินผล ได้แก่ การหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลและการทดลองใช้ และในท้ายที่สุดควรมีการปรับปรุง การพัฒนาและนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ (Keeves, J. P., 1988)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน พัฒนารูปแบบ และตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Approach) โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 125 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษาและมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป จำนวน 3 คน สรุปผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ โดยรวมทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมาก ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วยขั้นตอนในการบริหารจัดการตามแนวคิด

ทฤษฎีระบบ 3 ชั้นตอน คือ 1. ปัจจัยนำเข้า 2. กระบวนการ 3. ผลผลิต และผลลัพธ์ พร้อมกับข้อมูลย้อนกลับของรูปแบบ ส่วนการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติ และนำไปพัฒนารูปแบบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จะให้สำเร็จได้ต้องให้ความสำคัญการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้

1.2 ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐจากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นรูปแบบทางเลือกในการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.3 ควรนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐจากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างทางเลือกให้ผู้ปฏิบัติในหน่วยงานการศึกษาสังกัดอื่นที่มีสภาพและบริบทใกล้เคียงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐโดยตรง

2.2 ควรจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

2.3 ควรให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐให้มากขึ้น โดยกำหนดตัวชี้วัดหรือรูปแบบการรายงานที่สามารถระบุถึงผลลัพธ์จากการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1. ควรมีการวิจัยติดตามและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป

3.2 ควรทำการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามรูปแบบ การบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

3.3 ควรทำการวิจัยวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของความสำเร็จในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามรูปแบบการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

- จำเริญ รัตนบุรี. (2557). การบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์ PMQA โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 . ใน รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 4 สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ชไมพร เทือกสุบรรณ. (2553). ประสิทธิภาพของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในกรมที่ดิน : กรณีการนำตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาปฏิบัติ. ใน รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารจัดการสาธารณะ . มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยยุทธ์ เหลืองบุศราคม. (2552). ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของบุคลากร สำนักงานกรมปศุสัตว์ จังหวัดนครนายก. นครนายก: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2541). ทฤษฎีองค์การและการออกแบบองค์การ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนชญ รอดรักษา. (2553). คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร. วารสารวิทยบริการ, 21(3), 92-106.
- นครชัย ชาญอุไร. (2554). การพัฒนารูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ปรัชญาดุสิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญเชิด ชานิศาสตร์. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี. ใน ปรัชญาดุสิต สาขาการศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.
- เบญจา ยอดดำเนิน แอ็ดติกจ์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : การจัดการข้อมูล การตีความและการหาความหมาย. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มะยม โพธิสุวรรณ. (2556). การพัฒนาคุณภาพการบริหารสำนักงาน ก.ค.ศ. ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) การศึกษาส่วนบุคคล การพัฒนาหลักสูตร

พัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศช.) รุ่นที่ 3. สำนักงาน
ปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

เรขา ศรีวิชัย. (2554). รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
ในจังหวัดนนทบุรี. ใน *ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม.

วรรณศรี แวงงาม. (2555). เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ (PMQA) วิทยาลัยการสาธารณสุข
สิรินธรตามทัศนะของบุคลากร. ใน *สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุข*.
มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมหมาย เทียนสมใจ. (2556). รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา. ใน *ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิทธิชัย เจริญพิวัฒนพงษ์. (2552). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามแนวทางการ
บริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชน. ใน *ครุศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดารัตน์ เลสงาม. (2553). ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดสมุทรสงคราม. ใน *รายงานการวิจัย*.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรวัลัญช์ ณรงค์เดชา. (2554). ความพร้อมของบุคลากรของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเพื่อ
เข้าสู่เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับก้าวหน้า. ใน *สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing. (5th edition)*. New York:
Harper Collins.

Keeves, J. P. (1988). *Model and Model Building Educational Research
Methodology and Measurement : An international Handbook*. Oxford:
Pergamon Press.

Lunenburg Fred C. and Orinstein Allan C. (2008). *Education administration:
concept and practices 5th ed*. Wardsworth: Cengage Learning.

Steiner, L. (1988). *Organizational Dilemmas as Barriers to Learning*. The Learning.